

L'Ajuntament aprova el projecte de rehabilitació integral del Museu Martorell

- » L'objectiu és posar-lo al dia, millorar la permeabilitat amb l'entorn, i tornar-lo a obrir al gran públic amb una exposició permanent sobre la relació de l'ésser humà i la natura fent servir l'evolució dels museus de ciències naturals des dels gabinets de curiositats fins a l'actualitat com a fil conductor
- » Acollirà també el Centre de Documentació del Museu en Ciències Naturals de Barcelona amb el repte de convertir una biblioteca del segle XIX en un equipament al servei de la societat del segle XXI
- » Disposarà d'espais per a activitats destinades a tots els públics i d'un espai d'interpretació del Parc de la Ciutadella
- » El concurs per licitar l'obra, amb un import de prop de 2.645.000€, s'inicia en els propers dies, amb la previsió que els treballs de la primera fase de remodelació comencin a la tardor

L'Ajuntament de Barcelona ha aprovat inicialment el projecte de rehabilitació integral del Museu Martorell, tràmit que permetrà, en els propers dies, iniciar el procediment de licitació de les primeres obres que es preveu tirar endavant en aquest històric equipament, amb la perspectiva d'iniciar els treballs la propera tardor, i amb un import de licitació de gairebé 2.645.000€. D'aquesta manera inicia l'execució d'una de les actuacions previstes al Pla de Ciència 2020-2023, que busca desenvolupar el projecte urbà i científic de la Ciutadella del Coneixement a través de la rehabilitació del Museu Martorell i d'altres projectes a l'entorn del parc, com el Mercat del Peix o l'espai de divulgació científica Barcelona Mar de Ciència.

El programa funcional del Museu Martorell

L'aposta de l'Ajuntament es basa en reafirmar la vessant científica del Parc de la Ciutadella per apropar al públic el seu patrimoni, tant natural com documental. Consolidar les seues del Museu de Ciències Naturals situades al Parc de la Ciutadella és un dels camins per assolir aquesta fita. Es plantegen els següents usos per a aquests equipaments:

- El Castell dels Tres Dragons com a seu científica: col·leccions, recerca, espai expositiu, ciència ciutadana i voluntariat
- El Museu Martorell; exposició oberta al públic general, i el Centre de documentació del Museu de Ciències Naturals

Els nous usos del Museu Martorell posaran en valor la singularitat de cadascun dels espais.

- La planta baixa ofereix permeabilitat i accessibilitat cap al vestíbul, tant des del Passeig Picasso com des del Parc. Des del vestíbul, es distribueix a la resta de plantes a través del nucli de circulació vertical, i es distribueix també cap a les ales laterals.
- A la planta primera es localitzen els espais de treball intern procurant una màxima relació entre aquests i les dues ales. Els òculs avui testimonials es convertiran en dos grans ulls de bou que fan que la primera planta esdevingui un despatx diàfan amb vistes al Centre de Documentació i a l'Exposició permanent.
- A la planta segona se situa la sala polivalent sota la gran lluernia.
- A la planta soterrani hi haurà un espai de magatzem i de serveis.

Pel que fa a les ales laterals:

- A l'ala muntanya s'hi ubicarà el **Centre de Documentació** del Museu de Ciències Naturals que albergarà tota la col·lecció documental del Museu de Ciències Naturals de Barcelona procedent dels abans museus de Zoologia i Geologia i estarà obert a tots els públics.

En aquest espai es preveu a més de compactus i prestatgeries amb condicions de control higrotèrmic i de seguretat magnètica, una zona de lectura i consulta, un espai per activitats i per les tasques de documentació i conservació.

El fons facilita tota mena d'informació sobre les Ciències de la Terra i de la Vida, amb una especialització en les següents temàtiques: geologia, paleontologia, mineralogia, natura, biodiversitat, zoologia, etologia, bioacústica, taxidèrmia i també museologia i museografia.

El fons documental consisteix en 25.000 objectes entre llibres, revistes, mapes, audiovisuals i fotografies. També conté l'arxiu històric del Museu des de la seva creació. Destaca d'aquest fons la col·lecció de més de 800 títols de temàtica naturalista dels segles XVIII i XIX.

- A l'ala mar s'hi ubicarà un **espai expositiu** sobre la relació de l'home i la natura fent servir l'evolució dels museus de ciències naturals des dels gabinets de curiositats fins a l'actualitat com a fil conductor. L'exposició està essent comissariada per especialistes, juntament amb personal del Museu. Ha sigut concebuda per a tots els públics i combinarà recursos

museogràfics moderns amb objectes de les col·leccions del Museu i vitrines i mobles històrics.

S'organitzarà en 4 àmbits:

1. El paper dels gabinets de curiositats, símbols de riquesa i poder, i la importància del col·leccionisme privat per entendre l'afany per conèixer la natura.
2. la creació dels Museus d'història natural a la segona meitat del segle XIX com a fenomen global lligat a la creació dels estats-nació a on el coneixement i domini de la natura és una peça fonamental del poder i la riquesa dels països.
3. Crisi i posterior redefinició dels grans museus d'història natural durant el segle XX, amb la renovació i la modernització de les col·leccions, la museografia i les activitats.
4. El repte dels museus actuals en el context de la crisi ecològica, del canvi climàtic global i de la reducció de la biodiversitat, i el paper dels públics com a part activa tant en els projectes de ciència ciutadana com en la definició dels serveis i dels continguts dels Museus del segle XXI.

Hi haurà també un espai d'interpretació del Parc de la Ciutadella a on, amb maquetes i projeccions, s'explicarà la seva història i les àrees i edificis que el configuren.

El projecte arquitectònic

Si bé l'objectiu és impulsar la Ciutadella del Coneixement, el projecte concret que ara ha passat el tràmit d'aprovació inicial se centra en la transformació del Museu Martorell, durant molts anys Museu de Geologia, per poder obrir-lo de nou als visitants, ja que actualment tot i que està en ús, està tancat al públic. Es tracta d'una intervenció que s'ha dividit en tres fases diferents, la primera de les quals serà la que s'abordarà a partir de la propera tardor.

Aquestes fases del conjunt del projecte són:

1. La rehabilitació integral de l'interior de l'edifici.
2. La rehabilitació de les façanes.
3. Treballs de reforma als exteriors que inclouen rampes, escales d'accés, entre altres intervencions a les zones exteriors al museu.

El Museu Martorell, ubicat al Parc de la Ciutadella, forma part del conjunt d'equipaments museístics que configuren el Museu de Ciències Naturals de Barcelona, el Nat, que també integren la seu científica al Castell dels Tres Dragons (situada també al Parc de la Ciutadella), el Jardí Botànic i el Jardí Botànic Històric (tots dos situats a Montjuïc), i la seu del Museu al Fòrum. El Nat és un consorci format per l'Ajuntament de Barcelona i per la Generalitat de Catalunya.

El Museu Martorell és el més antic, l'històric. És, de fet, el primer museu públic que es va construir i obrir a la ciutat de Barcelona, dins del que va ser també el primer parc urbà que va tenir la ciutat.

Segons els estudis històrics, es va construir entre el 1879 i el 1882, i des d'un primer moment ja va acollir la biblioteca, i les col·leccions que va llegar a la ciutat Francesc Martorell i Peña l'any 1878. Actualment aquest museu encara custodia les col·leccions de geologia i paleontologia, i la biblioteca especialitzada en aquestes disciplines.

Edifici catalogat, d'estil neoclàssic

L'edifici del Museu Martorell és d'estil neoclàssic, obra de l'arquitecte Antoni Rovira i Trias. Està catalogat com a bé d'interès local i això determina en part la intervenció de rehabilitació que s'hi farà, que es basarà en la conservació dels valors patrimonials, adequant l'edifici al nou programa funcional i introduint la necessària millora energètica, la sostenibilitat i el manteniment mínim.

Es tracta d'una construcció aïllada de tres cossos, un central de planta quadrangular i planta baixa més dos plantes i una planta soterrani, al qual se sumen a cada costat dues ales laterals de planta baixa i doble alçada, amb galeries perimetrals. Destaca, a l'accés des de l'interior del parc de la Ciutadella, que és l'entrada principal del museu, el pòrtic monumental situat al cos central, d'inspiració hel·lenística, amb columnes dòriques coronades per un frontó triangular.

Rehabilitació integral

Superar l'envelliment de l'edifici sofert pel pas dels seus més de 140 anys d'història és un dels objectius de la rehabilitació que es durà a terme, però no l'únic, ja que caldrà introduir les modificacions necessàries de caràcter funcional per adaptar-lo a les noves exigències d'ús com a equipament obert al públic.

Així doncs, el projecte arquitectònic preveu per una banda l'ordenació dels usos, i per una altra banda, la millora de l'eficiència energètica i la sostenibilitat de l'edifici, intervencions que es faran sota criteris de conservació dels valors patrimonials, i d'adaptació flexible al nou programa funcional.

El projecte de rehabilitació inclou:

- L'obertura de noves portes d'entrada al museu, que permeabilitzaran l'accés a través d'aquest recinte al parc de la Ciutadella des del passeig Picasso.

- Un nou nucli de comunicacions verticals per fer accessibles totes les plantes de l'edifici.
- Crear una plataforma per acollir les rampes, respectant el podi del pòrtic original de columnes dòriques pel costat del parc.
- Treballs de reparació i recuperació dels paraments de pedra i estuc de les façanes i de les fusteries.
- Manteniment i millores a la coberta, amb transformació del sistema de desguàs i neteja i recuperació de la lluern central.
- Actuacions de conservació als elements originals de les ales laterals (com són escales, balconades, baranes, vitrines, fusteries originals).

Pel que fa al cos central de l'edifici, mantindrà els valors arquitectònics de la seva configuració original cap al parc, tot mantenint el valor del plint amb la integració de l'accessibilitat a l'edifici. Les actuacions previstes són:

- A la façana del passeig Picasso es practiquen unes obertures resseguint i respectant la unitat compositiva de la façana. Es retira l'escala afegida a l'exterior mantenint el caràcter de l'edifici original.
- S'incorpora la connexió accessible de la ciutat amb el Parc a través de l'edifici, consolidant l'accés reivindicat històricament.
- S'estableix un nou sistema de comunicacions verticals que, juntament amb els serveis higiènics de l'edifici, ocupa la primera crugia.
- Es manté la unitat del vestíbul, que es reformula amb la connectivitat ciutat-parc. Es conserva el paviment original i els elements de fusteria dels accessos i dels elements de comunicació amb les sales laterals.

Pel que fa a les actuacions per assolir la màxima eficiència energètica, s'incorporaran criteris mediambientals responnent als requeriments patrimonials i als diferents graus de confort necessaris per al personal intern, per als visitants, per a actes puntuals, i per a l'espai expositiu visitable.

El trasllat de les col·leccions

Actualment s'està treballant en els tasques que permetran buidar l'edifici i reubicar les col·leccions i el mobiliari. Les col·leccions un cop preparades i empaquetades es traslladaran al Castell dels Tres Dragons, al mateix parc, on el Museu de Ciències Naturals allotja les seves col·leccions.

El trasllat d'aquestes col·leccions ha començat aquesta setmana i acabarà al mes d'octubre.